

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 5 korona. — Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelenheteként egyszer, 6 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Egységes politika.

Székelyudvarhely, május 21.

Lukácsnak az apostolok cselekedetéről irt könyvében nagyon elmondva, hogy mikor pünkösd napja eljött volna, valának mindnyájan egy akarattal együtt... „És látának kettős tüzes nyelveket, és üle mindenikre azok közül Megtelének pedig mindnyájan Szent Lélekkel és kezdének szólani más nyelveken, amint a Szent Lélek ad vala nekik, szólani...“ Szóla: „És tesztek csodákat az égben odafenn és jeleket a földön ide alá, vért, tüzet és füstnek gőzölését“

Szeretettel idézzük a nagy tanításokat, melyek az Eszme fennmaradását és megújítását, sőt a terjesztésre új erővel való gyarapodását jelentik, ha abban igazság foglaltatik, ha tartalma az egésznek javáért van és nemcsak egyesek, de az egész, aki rá érdemesnek vállalkozik, hasznát veszi. A sokaság e pünkösd napján hallá mindazokat a maga nyelvén szólani. Ime, a megújítás, az előrehaladás és a világosság eszméje nem ismer korlátokat, égi erőt nyer, ha terjedésével az egész boldogságát akarja szolgálói, mindenkiben a maga lelkét találja és egybeolvad vele tekintet nélkül ama korlátokra, melyek mesterségesen elválasztották. És ha intelemre van szükség, csodák történnek, jelek mutatkoznak a földön: vér, tűz és füstnek gőzölése.

Látjuk, ime, e pünkösd napján is, hogy nem szűnt meg a vért ömlasztó iszonyatos háborúnak pusztítása. Másutt tűz és füstnek gőzölése megöli az emberek ezreit. Az intelem, hogy az emberiség Eszméjét föl kell ébreszteni és új erővel növelni, elég hangos. Szeretettel és

békességet hirdetni, ám gyakorolni is, az emberek közt az egyenlőséget valóvá tenni, jogokban a kiváltságokat megszüntetni és a hatalmasokat az emberi gyarlóságokra figyelmeztetni, a gyengéket önéreztetve serkenteni és gyámolítani, e kötelességeket szabja pünkösd ünnepén meghílt apostolok tanítása.

Bizony e tanításokból nagy és kicsiny egyaránt kivetheti részét.

Ami a nagy hatalmasságok közt történik, azt inkább a Végzet kormányozza, mint az Akarat. Kinek nagyobb erősség adatott, azzal terjeszkedni vágyik; csak álom és ábránd marad a világbéke és a lefegyverezés. Az égi csodák és földi jelek csak intelmek, hogy nemcsak az emberi erő pusztíthatja az embert. De százszor szerencsétlen, aki a nagy küzdelmekben helyet nem kérhet, az elmarad és a végén összetiporlatik. Látjuk, ime, a mi országunk borzasztó erőlködését. A többi nagy hatalmak ösztönzik a versengésre, de Magyarország szegény. Szövetséges társa, Ausztria, ki akarja csikarni kezéből az öntáplálására szükséges kenyert is és nem hogy segítené, még nagyobb nyomorba igyekszik taszítani. A többi szövetséges országok csak addig tartják a barátságot, amíg erők vagyunk.

Hova forduljunk és miben bizzunk e zürzavar közepette, ha nem a magunk lelkiismeretes gondjához és nem a magunk józan gondolkodásában és elhatározó képességében.

Itt kapcsolódnak össze az örök-igaz eszmék Magyarország politikájának irányával. Ennek az országnak politikája, ha boldogulni akar, egységes kell legyen és egységes voltában más nem lehet, mint minden félreértéstől, félremagyarázástól és elferdítéstől mentes szabadelvű

politika. E politika egységes irányában a nagy uton együtt haladhat a közjogi alap különbözősége dacára is a függetlenségi párt a szabadelvűpárttal, „mivelhogy haláná minden azokat az ő tulajdon maga nyelvén szólani.“ A szabadelvűség eszméje nem idegen a függetlenséggel szemben, az ő nyelvén is szólhat, mert az eszme nem egy párté, áldása nem egyesek javára van, hanem mindenkié. Akik az országnak és a népnek javáért küzdenek, dicsőség illeti azokat, bármilyen is az ő beszédük hangja. A szabadelvűséget jelenti, hogy éppen a függetlenségi párt föltámadott e napokban ama kiegyezés védelmére és elnyelők biztosítására, mely pedig nem az ő szülöttje, de az ország javát jelentvén, gondosságát igényli.

A nagy eszmék érdekében kívánjuk, hogy ama Házban, mely az ország őrizőjéül hivatott, ne legyenek megtévelyedések. Sajnos, olyan fordulathoz jutunk, fokozatosan és ijesztő gyors tempóban, hogy az államot erősítő eszmét a békét és az egységes politikának érvényesülését a képviselőháztól kell féltelnünk. A legutolsó óra következett el, hogy a megértés szelleme otthont leljen e gyülekezetben, különben e gyülekezet fogja vesztét okozni Magyarország fejlődése legerősebb biztosítékának, a szabadelvű politikának. Nézzünk körül...

Itt alakoskodnak az álpróféták, akik a nép előtt oly öltözetekben jelentek meg, mely nekik tetszetős, de igaz mivoltukat eltakarja. Különböző oly szándékokat rejtegettek, melyek nem a fejlődés, az egyetértés és egyenlőség biztosítására, de ezek gyöngítésére és megrontására valók. Különbséget tenni vallásfelekezetek, foglalkozási ágak és keresetek között, nem

A nőtlenység bacillusai.

— Irta: *E. Keményfi Katinka.* —

Nagyot néznek — bizonyára — ezen a czimen orvos-olvasóim, ha ugyan ilyenek is elolvasnák ezt az írka-írkát, mert az orvosi tudomány még idáig ilyen baktériumokat nem ismer.

Azon a kálvárián, amely az én életem szűk határa, Pöstyén fürdőben is tartottam pihenőt, a hüléses betegek eme nemzetközi kitartozó állomásán.

A rheumatismus igen érdekes betegség. Akibe belefészkel magát, azt türelmessé, gondolkozóvá, bölcsé teszi.

A rheumatismus végig nyaggatja az ember izmait, idegzetét kifinomítja, sympathetikus érzelmeit fejleszti, de gyomrának többnyire békét hagy, úgy, hogy a rheumás fürdő-beteg rendszeren úgy eszik, mint egy farkas s talán ennek lehet tulajdonítani, hogy a rheumás ember, habár megszihszenve ideoda kapkod, hol térdeit, hol könyökét dörzsölgetve lakónikus magyar fobázkodások kíséretében: jobbára kedélyes ember, akivel pompásan el lehet diszkurálni.

Mondhatom, hogy szeretem a rheumás embereket!

De ha a rheuma köszvényé válik, megkeseredik a kedély, sőtét nyomás borul a gondolkozásra, reménytelené válik az élet. A köszvényes ember már nem kedves. Az egész világon mindenkire haragszik, aki nem köszvényes; az egészségtől duzzadó embereket nem nézheti s elönti a méreg, ha a la-

pokból csak annyit olvas, hogy ez vagy az a nagyság ruganyos léptekkel ugrott ki a vasuti fülkéből.

Pöstyéni életem alatt áttanulmányoztam a rheumatismus egész irodalmát, a fürdők prospectusaitól kezdve a lexikonok és egészségügyi művekig. De legfőbb tanulmányul szolgáltak nekem maguk a betegek, no meg saját magam.

A rheumás ember beszédes, közlékeny. Beszélgetésének főtárgya saját betegsége, de érdeklődik más rheumás ember elbeszélését is, persze a rheumáról. Annyira rokonszenvez a csuzos betegekkel, hogy azokat messziről fölismeri.

Hát hiszen ez Pöstyénben nem nagy dolog, mert ott körülbelől sejtí az ember, hogy a többi is egy járatban van vele, annyira, hogy azon egy-két halandót, akik nem rheumáról jaggattak, hanem valamely csont vagy bőrbetegség miatt ültek ott, egyszerűen lenéztük és figyeimünkre se méltattuk; — de fölimeri máshelyt is, a legnagyobb emberáradatban is.

Igy Budapesten a fürdő-idény kezdetén eléggé népes másodosztályú váróteremben, amint ápolónőmmel a vonatra vártunk, barátságos mosolylyal jött felénk egyik is, a másik is: Pöstyénbe vagy Tepliczbe méltóztatik-e menni? (Mert már az kérdést sem szenvedett, hogy rheumában utazom.)

S mikor Pöstyént jeleztem gyógyulást váró helyemül, élénk bravóval jutalmaztak. Tudtomra adták, hogy ne busuljak egyet is, mert az utasok között többen vannak, akik oda igyekeznek.

Egy miczre kiszemelték egymást a tömegből. Én akkor még kezdő rheumás voltam, s ez a

magnetikus tehetség nem volt nálam még akkor kifejlődve, erősen csodálkoztam a dolgon. Később már tul tettem összes bajtársaimon: a rheumás embert messziről fölismerem.

A pöstyéni fürdő-parkban, ha az ember fürdését, massage-át elvégezte, a kurával járó bágyadsággal huzódik meg valamely kellemes zugban, hogy szemléldjék.

Igen jó néven veszi a rheumás beteg, ha valaki érdeklődéssel megkérdi tőle: érez-e javulást? hányadik fürdőnél tart? mennyire hajlékonyodott meg a merev keze vagy lába? ki az orvosa? hogy türheti az izzasztó kurát a gräfenbergi pokrócz alatt? stb.

Két gyönyörű hársfa összehoruló koronája alatt volt az a pad, ahol én szemléldni szoktam s ahol be szoktam várni egy hölgy ismerősömet, vagy ő engemet, aszerint, amint kuránkat elvégeztük, hogy együtt tartsunk szemlét a járókelők, pácizán biczegek, mankón sántikálók, tolószékeken ülők felett.

Gyönyörködtünk egymás javulásán, pontosan számbavettük ismert, megszokott alakjainkat s preczizen megállapítottuk, kiki tegnapi-mára mennyit javult, minő változást mutatott.

Amint ott egyedül üldögélek, a le s felsétálók csoportjából kiválik egy közhadseregbeli invalidus, egy őrnagy, bluzban kényelmeskedve, mellén valami érdemjellel, kard helyett erős sétatálczára nehézke; abban a korban, amidőn az ember — még ha rheumája nincs is — már csak bokából erőlteti a mozgékonyt; csupán hatalmasan és högyösen kipödrött őszbe csavarodó bajusza árulta el, hogy egyként sem akarna még engedni a negyvennyolc-

vezethet az egyetemes érdekek gyümölcsöző ápolására. Ez most nyilvánulni kezd. A különböző csoportok, érdekszövetkezetek és klikkek mozognak, taktikáznak, hol erőszakoskodnak, hol fenyegetőznek. Az érvényesülést az egyik csoport azon a czímen követeli, mert az új alakulás tényezője volt s akkor a megoldásban segített. A másik rész társadalmi előkelőségére hivatkozik, a nagy kiváltságokra, melyeknek respektálását követeli, minthogy a Kaszinót a politikában a kormányzattal legalább is egyenlő faktornak véli. A harmadik rész a mezőgazdasági érdekekre hivatkozik, amelyeket képviselni úgy vél, ha szószólóit a többi fölé helyezik és befolyásukat minden téren, tehát nemcsak a mezőgazdasági területen biztosíthatják. A negyedik ezzel szemben a kereskedelmet és ipart állítja és nyilvánítja elsőbrangúnak. Az ötödik csoport valláspolitikai érvényesülést keres. A hatodik a szerzett jogokra és a személyi szolgálatokra hivatkozik és szövetséges társait vonultatja fel. Mindezeket továbbá mozgatja az ambíció, a hűség, a féltékenység és ami bizony az első sorba tartozik, a haszonlesés ördöge.

Elszomorodunk e jelenségek láttára és bizvást mondhatjuk, hogyha valamely nagy esemény, megrázkódtatás vagy intő jel nem téríti észre a tévelygőket; ha most felbomlik a széthuzások, pártoskodások és féltékenykedések folytán a magyar szabadelvű politika egysége, Magyarországon ez a szabadelvűség halálát fogja jelenteni. S majd látják akkor, mit veszettek, miként súlyed alá az ország, miként veszt el támaszait, „tűz és füstnek gőzölgése“ hogyan semmisíti meg a legszebb alkotásokat, melyek a haladást és erősödést jelentették.

Ez ünnepnapokon, mikor a képviselőház tagjai elszélednek az országban és a nép között járva, annak gondolataival megismerkedhetnek, elmélkedjenek e nagy kérdések fölül. Kérdezzék meg bizalommal és barátsággal a józan, komoly

magyar népet és meghallják tőlük a feleletet, hogy nem azért küldték az urakat az országgyűlésbe, hogy csoportoknak, kiváltságoknak és klikkeknek érdekeiért az ország egészének javát elalkudják. De igen azért, hogy az egész nemzet minden fiának tulajdon maga boldogságáért egyetértve, az egészért hasznos egységes politikával járjanak az igazak útján.

Belföld.

— Delegációk. —

Budapest, május 20.

Valahányszor a delegációk előterjesztései készülnek, mindannyiszor hangoztatják a vezető politikusok azt a legfőbb szempontot, hogy a hadsereg védképessége az ország teherviselési képességével összhangzásba hozassék. E két szempont összeegyeztetése sohasem volt könnyű. Mert a hadsereg jókarban tartása nem is külterjes fejlesztése, hanem csak a meglévő keretek közt való megerősítése is, olyan hatalmas anyagi erőt kötöttek le, a melyekkel az ország teherviselési képessége csak kiváló gondoskodással volt összhangzásba hozható.

Am, ha e két szempont megegyezése minden esztendőben gondot adott a kormányoknak, sohasem volt munkájuk oly fáradtságos és nehéz, mint éppen ez alkalommal. A követelések keletkezésének története nem érdektelen. Ugy halljuk, hogy a delegációs elöterjesztések megállapítására összehívott első miniszteri konferencián a hadügyi kormányzat követeléssel fellépett ugyan, de óhajainak, céljainak és a mi a fődolog, az igénybe veendő összegek végleges tervének teljes és világos programját nem nyújtotta. E nélkül pedig Tisza gróf nem ment bele a hadügyek vezetősége óhajainak honorálásába. Ilyen képpen a kérdés elintézése újabb miniszteri konferenciának tartatott fenn, melyet azután Budapestre hívtak össze. Ezen a tanácskozáson Pitreich lovag, a kitűnő és jóindulatu hadügyminiszter már abban a helyzetben volt, hogy teljes költségprogrammal állhasson elő és így betekintést nyújthasson Tisza grófnak arról, minő terv első része az, a mihez hozzájárul.

Ha Tisza István gróf miniszterelnök meggyőződik arról, hogy valami követelés indokolt, sőt szükséges, úgy a népszerűtlenség szempontja nem

tarthatja őt vissza a követelés teljesítésétől. Hogy pedig Pitreich ur képes volt őt meggyőzni a hadvezetőség óhajainak szükségéről, azon nem csodálkozunk. Hiszen beszéde, a melyet a delegációban elmondott, az egész elfogulatlan közvéleményre is meggyőző hatással volt. Ilyképpen tehát a magyar kormányelnök felelőssége tudatában a hadsereg új felfegyverzésének gyors keresztülvitele elé akadályt nem gördített.

Ekkor lépett előtérbe a fontos szempont, miképpen lehet összeegyeztetni a hadsereg felemelt szükségletét a teherviselő képességünkkel. Ebbe azután a közös kormánynak nem volt beleszólása. A magyar és osztrák kormány jegyzékileg tárgyalt ebben a kérdésben, a míg a nehéz megoldást megtalálta.

E megoldás lényege röviden az, hogy a hadsereg megkapja a szükséges tőkekiadások fedezetét, ez a többkiadás azonban az országnak tényleg egy fillérnyi többkiadásába nem kerül. A kormány ugyanis azt a megoldást választotta, hogy az eddigi rendkívüli kiadásnak a közös költségvetésbe beállított tétele ezután kamatképpen fizetessék egy olyan felveendő kölcsön után, mely a beállított összeg tőkésítésének felel meg.

Magának a többkiadásnak indoklására pedig, minden egyebet mellőzve, Pitreich lovag következő nyilatkozatára utalunk:

— A pénz felfegyverzésünk átalakítására szükséges. Ha egy hadsereg felfegyverzését megváltoztatja, ez annak a jele, hogy eddigi fegyverzete rossz. Mi sem természetesebb, minthogy abban a pillanatban, a mikor ez az átalakítás folyamatban van, az illető hadsereg egy olyan stádiumában van a gyengeségnek, a mely a legnagyobb mértékben aggodalomkeltő. A bölcs vezetőség főgondja ilyen pillanatokban, hogy ezt a gyengeségi időpontot minél hamarabb túlhaladja. Ezt tesszük mi. Két és fél három év alatt keresztül fogjuk vinni az új felfegyverzést. Így áll a helyzet. Ha pedig a külpolitikai látóhatár derűs, ez nem ok arra, hogy semmit se tegyünk. Ennek a monarkia éppen a fenntemlített okokból e pillanatban kétszeresen örülhet.

Politikai jegyzetek.

Budapest, május 20.

Vasárnap tisztelgett az osztrák és a magyar delegáció a budai várban a királynál: udvariassági szempontból az osztrák előbb, azután a magyar. Az osztrák delegációt feltizenkettőkor fogadta a felség. Javorszky lovag mondott üdvözlő beszédet; a király válasza után cercelet tartott és egy laptudósítás szerint feltűnően röviden végzett az osztrák és különösen hidegen a cseh bizottsági tagokkal. A magyar delegációt déli 12 órakor fogadta a felség. Széll Kálmán elnök mondott a delegáció nevében pompás, tartalmas, szép üdvözlő beszédet, melynek végén meleg szavakkal vázolta Széll Kálmán a magyar nép szeretetét királya iránt és háláját legutóbbi kegyeletes elhatározásáért, amelylyel Rákóczy hamvainak haza hozatalát elrendelte. A király beszédében hangsúlyozta minden hatalomhoz való békés viszonyunkat, a balkáni reformáció fejlődését, és a hadi kiadásokról a következőket mondotta:

„E nagyobb követelésekkel szemben a következő években a hadsereg rendkívüli szükségleténél és a haditengerészet évi költségvetésében tetemes megtakarítások fognak eszközöltetni“.

Azuán a király cercelet tartott, melynek során valamennyi delegátust megszólítással tüntetett ki.

*

A delegációk hétfőn kezdték meg érdemleges tanácskozásait és az osztrákok külügyi albizottsága nyomban végzett is a külügyi költségvetéssel. A hadügyi költségvetés rendkívüli hitelfeltételeinek azonban időbeli akadályt támasztottak a német pártok. Azt követelik, hogy Böhmer-Bawerk lovag pénzügyminiszter adjon kimerítő felvilágosításokat ezeknek a rendkívüli hitelfeltételeknek pénzügyi mivoltáról. Ez meg is történik, ezzel azonban a végleges albizottsági megszavazása a hadügyi költségvetésnek osztrák részről halasztást szenved, mert az osztrák pénzügyminiszter csak pünkösd után érkezik Budapestre, hogy a tőle kívánt felvilágosításokat földíjeinek megadja.

*

ból, — holott szegény, hatvanhetes alapon is igen gyengén állott...

Bemutatja magát. Magyar ember volt. Kérdi: leülhet-e arra a padra? Amint az engedélyt megkapta, mi természetesebb, minthogy társalgást kezdett... a rheumáról.

Ettől az embertől hallottam aztán legmeglepőbb és legbizarrabb kijelentéseket erről a betegségről.

Ő már válaszon volt. A rheuma és köszvény határán révedezett, amit társalgása eléggé elárult, mert bölcselkedő fejtegetései közben nem maradt meg a szelid humor mellett, hanem itt-ott átcsapott az iróniába, sőt a legkeserűbb sarcamusba is.

Szidta az orvosi kart, kárhoztatta a rendszert, hogy oly nagyfokú indolentiával viseltetik a rheuma iránt. Az állam tévuton jár, amidőn nem szervekedik a rheuma kiirtására, mely — meg fogja látni az egész világ — az Ember tragédiájának utolsó jelenetében is szerepet fog játszani, mert a fokahust keveselő eszkimó izületi csusz következtében el lesz nyomorodva... sőt Mephistó is köszvényes lesz s e miatt teljes diadalát nem fogja eléggé élvezhetni.

— Nincs bennünk, kérem, vállalkozó szellem! — folytatá. Mibe kerülne például, hogy magunkévá tegyük a Kaukázus áldott gyógyforrásait, melyek felülmúlják a világ összes kénesfürdőit.

(Suttymban rávettem a szememet az involidusra. Istenem, hát még ez is occupáció törli a fejét?! Be rettenetes is az a militarizmus! Hogy beleoltja a harczikédvet a hadfiakba, hogy még a köszvény se préseli ki belőlük! Ugyan mit tehet ezzel szemben Suttner Berta?) — Elfoglalhatnók annál is inkább, mert valaha a miénk volt, őseink fürödtek benne, — most is testvéreink használják...

(Ahá! — úgy látszik, tényleges birtoklás címén szeretne hozzájutni, nem hadi műveletek árán!)

— tudom, biztosan tudom, hogy a hét vezér rheumatizmus miatt át nem lábalhatta volna Ázsia és Európa hegyeit, ha a Kaukázus gyógyforrásait nem használják vala... Az ember hetekig fekszik tehetetlenül...

— Én nyolcz hónapig feküdtem — vágtam közbe.

— Mit? nyolcz hónapig?

Felugrik az én őrnagyom, tőle telhető ruganyossággal, összetűti bokáját fájdalmat fojtó szisszenés és arcfintor közben, szalutál:

— Tiszteletet érdemel, tiszteletet... aki nyolcz hónapig fekszik izületi csuszban és annyit szenved... Lássá kérem, — miközben érdemjelére mutat — én ezért semmit sem tettem, s mégis megkaptam... Nincs igazság a földön... Azokat kellene jutalmazni, akik az állam és a közegészségügyi faktorok mulasztásai miatt szenvednek s azokat sujtani, kik a bacilusoknak nem tudnak korlátot szabni... Mert több, mint bizonyos, én megvagyok győződve, hogy a rheumának bacilusai vannak... Igen kérem — ne mosolyogjon... nézzen körül... többet mondok, — én nőtlén ember vagyok, — látja kérem azokat a katonatiszteket ott... azt a galléroköpenyes sápadt urat, — az egy porosz báró, — azt a körszakállal biczegő urat amott: primási uradalmi gazdatiszt, — azt a hirtelen szöke, nagy koczkás rubáju urat: egy angol üzletember s ezeket itt mind jobbra-balra, mind-mind nőtlén emberek... állítom, mondom, hogy a nőtlenségnek is bacilusai vannak... és pedig ikerbakteriumok a rheumabakteriumokkal... mert kérem... mit mosolyog kérem?... ha házas állapotban férkőzik az emberbe, akkor is bomlasztólag hat az érzelmekre. Látott-e ön közönséges, vagy csúzos embert, aki szerelmes volna?... nem, az nem létezik kérem, ki van zárva!... A bacilusok az élettársba is átmennek, az egész környezetbe... a közönséges embert nem szeretik... A hol a rheumatizmus fellép, ott kihál a szerelem... ez a nőtlenség bacilususa...

Ki fog pusztulni az emberiség, amint mondám: az utolsó eszkimó is izületi csuszban fog elpusztulni. Gondolkozni érdemes rajta... Ajánlom magamat!

A faképnél hagyott, — elbiczegett.

A hadügyi költségvetés megdőbentő. A hadsereg még mindig nem elég magyar. A részesedésünk a szükségletek szállításában még mindig nem elég méltányos. A költségvetés — ismét leírom — megdőbentő.

De ha ezeket a milliókat nem adja az ország, akkor előbbi millióit haszontalanul kidobta. Akkor az egész hadsereg nem ér semmit, a pompás Manlicherek nem érnek egy fityinget sem. Akkor védtelenül állunk a felfegyverkezett és ellenséges világ közepén, régi, rossz ágyunkkal, mikor odaát modern, gyorstüzelő ágyuk vannak és százszor annyi millió kevés lesz egy háborúra, mint amennyit most kérnek tőlünk.

Nem lesz háboru, hangzik az ellenvetés. Ki akar bántani bennünket?

Hát aki ellenünk készül, az jó szándékait valóban nem jelenti be tíz évvel előbb. De készen kell lennünk, mert éppen ha nem készülünk, ez egy okkal több rá, hogy megtámadjon bennünket az, aki el akar tőlünk venni valamit.

Az a hadsereg, melynek új ágyuk kellene, a mi hadseregünk. Abban a hadse egben, ha rákerül a sor, ott leszek én is az ágyuk mellett, ott lesz Ön, aki felháborodott a hadügyi kormány követelésén, ott lesz a testvére, a fia...

*

Az osztrák delegáció költségvetési albizottsága kedden ülést tartott, melyen Goluchowsky Agenor külügyminiszter elmondta expozéját.

Az expozé kiterjeszkedik az abbáziai találkozásra, az orosz-japán háborúra, s különösen kimerítően és keményen szól a monarkriának Macedóniában végrehajtandó reform-akciójáról; szinte szokatlanul erős, fenyegető hangot használ a porta ellen, a mely eddig a hatalmak közös intézkedéseinek végrehajtását megakasztotta. Az expozé politikai körökben a Törökország elleni erős hang miatt feltűnést keltett.

*

Kedden a magyar delegáció is belefogott az érdemleges munkába. A külügyeken kezdte, csütörtökön pedig a hadügyi költségvetésre került a sor. A nyilvános tárgyalások úgy osztrák, valamint magyar részről is csak pünkösdtől kezdődnek. A mi a 163 millió 136.000 koronányi rendkívüli több kiadást illeti, erre nézve megokolásként a hadügyminiszter intim közléseket is tesz. Hír szerint ezeknek a közléseknek a természete olyan, hogy a megszavazás előtt a delegátusok ki nem térhetnek.

A megszavazás után a hitel pénzügyi oldalát intézik el. A két kormány hír szerint, huszonöt esztendőös amortizációs kölcsönben állapodik majd meg és a tőke-örlesztéseket szintén a költségvetési megtakarításokból teljesítik majd.

*

Lenau, a magyar születésű német költő „Haideschenke“ című költeménye utolsó verssorának — „dick spielten alte Weisen mir, Rákóczys, des Rebellen“, — még mindig megvan a szép hangzása, de jellemző csattanóját már elvesztette, mert Rákóczy Ferencz többé nem rebellis, mióta hamvainak hazaszállítását a király elrendelte s a főváros köszönő beszédjére azzal válaszolt, hogy a nemzet kegyeletét történelmi nagy alakjai iránt nemcsak méltányolja, hanem helyesli is. A király ténye végre elhárította a diszharmonia lehetőségét a nemzeti és a dinasztikus érzés közt és Ő Felsége a főváros küldötteinek ki is jelentette ünnepélyesen, nemcsak hogy érti az örömet, melyet a főváros Rákóczy hamvainak hazahozatala fölött érez, hanem hogy állandó törekvése is lesz, trón és nemzet közt az összhangot fentartani és ápolni.

*

A képviselőház tegnap ismét összeült és megkezdte a beruházási javaslat tárgyalását, a melyet remélhetőleg egy-két nap alatt elintéz. A jövő héten a képviselőház nem tart ülést, mert a delegációk megkezdik plenáris tanácskozásukat. Rendszeres munkára majd csak június elején ül össze a képviselőház.

Földfordulás.

Sz.-udvarhely, május 20.

Változatlan egyetértést semmiféle emberi intézmény, semmiféle osztály vagy testület nem ismer. Nem ismeri ezt az egyetértést a szabadelvű párt sem, a parlament sem, a magyar közélet sem. Még a tudomány tételein is módosít a haladás. Még a művészet terén is iskolák szegeznek egymásnak a fegyvert. Annál inkább változik a hadállás abban a pártban, melyben maga az élet áll elő, mindennapi követeléseivel, szeszélyével, divatjával és türelmetlenségével. Ez a párt tehát legkevésbé térhet ki a közfelfogás hadüzenete elől. Már pedig a hadüzenet nyitau és világosan megtörtént.

Eddig olyan iránynak hódoltunk politikai, társadalmi és gazdasági téren, melynek lélektani eredete a féktelen individualizmus. Egyszerűen úgy lehetne körülírni ezt az irányt, hogy „vigyen benneteket az ördög, csak én boldoguljak.“ A megfigyelő szemei előtt ennek az irányzatnak az élén az érvényesülni vágyó egyén áll, aki szomjazza az egyenlőséget, de megveti, mihelyt felülemelkedett rajta. Eltűnik az állami tekintély, a köztisztviselői, a papi és a családi tekintély, Csak katonai tekintély van, mert a fegyver öl. Ostrom tárgya a születési előjog, a nyulbőr kérkedve veti meg a kutyabőr, míg meg nem szerezheti ezt. Az ember-jogok tágitása a fődolog; az a politikai eszmény, hogy köztisztviselőket gázoló, az Istent tagadó embert jogbiztosítékokkal lánccsolja körül. Az az ideál, hogy az embert semmiféle tekintet és tekintély, kegyelet és elfogultság fegyelme ne kösse meg a szabad mozgásban, hanem egyformán csupasz ököllel kezdje a harcot. Maradjon az érvényesülés egyedüli eszköze az élelmesség szabad prédájának engedett pénz.

Kölyköt is ejtett ez az iskola a társadalom mezején: neve nemzetközi szocializmus. Itt már a mai államot, hazát és nemzetet, mint célszerűtlen fogalmakat a lombtárba vetik. Itt már a nemzet egyéniségét is terhesnek találja az egyén, aki katonáskodni képtelen és nagy adót fizet. Ebben az individualisztikus irányban tömérdek felségsértési pör akad, de minden eszményi cél nélkül. Politikai kedvencczé válik az, aki a magyar történelem hőseiben kulturbeistákat lát. Katedrát kap az, aki a törvénykezés etikai alapjait, a nemzet, az erkölcs és a hit fogalmait becsmerlő kicsinyléssel mutatja be a mindenkinek felülterpeszkedő egyéneknek. Felmenti az esküdtszék, aki Széllt és Darányit igaztalanul megrágalmazta. Rágalmazások napirenden vannak. Felekezeti és osztályellenes izgatásokon már fennakadni sem érdemes. Az emberjog már harámbasává vált. A nemzeti társadalom évszázados hagyományai ellen már büntetlenül lehet elkövetni a kihágásokat. A közérdek rozoga kapuit nem őrzi többé sem tekintély, sem hit, sem az erkölcs.

Irodalma is van ennek az iránynak. Napi sajtójának hangja az örökös becsmerlés és gyanu. A közéleti színpad drámájában egymást követik az uzsorások, hamisítók, sikkasztók és szédelőgök. A színpadi drámák hőse az egyén, aki szembe kerül a társadalommal és — győz, Elhalt már a költészet berkeiben is az óda hangja, hanem minden apróság a lyrai muzsa „én“-jében zengi el az elnyomott emberi jogok keserves panaszát. A modern társadalom harcias bajnokai keresik a zsarnokot, akit jogaik biztos sánczai közül leterithessenek mérges nyilakkal és ünnepeltessenek ezért a vitézségért a világszabadság hőseiként. Gazdag urfiak nem mondanak le ugyan egyetlen fekete kávéról sem, de azért puha fészkeikben keservesen siránkoznak a köznép helyzetén és felmagasztosulnak attól a gondolatától, hogy ők a demokrácia bajnokai.

A nép pedig, az istenadta nép nem ért meg semmit ebből a nagy siránkozásból. A városi műhelyek halavány munkásnépe olykor előzőli az utcák tereit, rivalgásba tör ki jelszavakért, melyekből keveset ért meg és lehorgasztott fővel tér vissza napi munkájához, melyen kevés az áldás. Mert ugyan fekszik a kartelles haszonvágy, a drága közvetítés: drága az élelem, a gyermekcipő, a ruházat, a lakás. Ez az egyetlen bizonyossága az életnek, az utcák népe pedig úgy küzd e bizonyosság ellen, hogy marseillaisokat énekel, megabczugol egyes politikusokat s az ember-jogok demokratikus kiöblösítését követeli. A megélhetés feltételeiről ez a szűkölködő még csak nem is gondolkozik.

A falu népe aztán kurtábban végez a dologgal, mert itthagya az öblös torku népméltókat és megjobb hazát keresni. Keserűen kaczag fel, ha újabb

papiros jogokkal biztatják, hiszen elmaradt intelligenciájával meglevő jogainak kihasználására is képtelen. Ő eddig is csak szenvedte az individualizmus térfoglalását, mert ez a legelsőben is a nép testén gázolt végig. Az élelmesség, amint a fegyverfogást nagyobb jogaihoz jutott, a leggyámoltalanabb mellének szegezve a fegyvert s ez a magára hagyott gyámoltalanság a nép vala. Az individualisztikus iskola kiélte már a népet, mely pusztulása okaként a felsőbb társadalmat vádolja és kiélte már már a középző rétegek is, melyek vádolják az államot. Most már a felsőbb emeletéken keres teltebb kamrákat, de mivel a bálvány; a nagy mozgó tőke előtte még szent, tehát a föld-arisztokrácia végvárai ellen indit ostromot. Igen, ez az irányzat sajnálja a tönkrement parasztot, holott a gunyhók porladékain emelt palotákat; gunyolja a pusztult középosztályt, mely kiejtő kezéből a fegyvert és gyűlöli a sértetlenül álló nagy ingatlan tőkét mert ez még nem lehet tárgya az osztozkodásnak.

Ime, így fekszik előttünk ez irány politikai, társadalmi és gazdasági vonatkozásaiban. De már csak fekszik. Napja hanyatlóban van.

Gazda.

Ujdonságok.

Sz.-udvarhely, május 22.

A szabadság ünnepén.

Pünkösdtől ünnepe van. Lelkemnek szemei előtt dicső képek vonulnak el. Megelevenülnek amaz első Pünkösdtől nagy alakjainak fenséges képei mindazokkal a mozzanatokkal, amelyek ennek a 2000 év után is dicsőfényben ragyogó képnek keretébe bele illenek.

A vezér nélkül maradt, árván hagyott tanítványok szívét szorongó aggódás, félelem fogta el. De tündő arcuk, méléző és tétovázó tekintetük egyszerre megváltozott, midőn egy sebesen zugó szélnek zendülése támadt és abban a szabadság lelke közöttük megjelent, és fuvalma egész valójukat áthatotta.

„Szabadság! te ég dicső királynéja; lelkünk szent eszményképe! Óh! légy- és maradj velünk, akik érted élünk, érted halunk ma is. Fogadd el tőlünk azt a tiszta — fehér liliumot, azt a szerény és ártatlan gyöngy-virágot, melyet oltárodra teszünk.

Hiszen érted eped, feléd törekszik minden teremtetett lény! — A kis madár, amely fogjul esett, arany kalitjában érted eseng és az édes anya arany haju babája is azért vergődik és azért caphodja össze kis kacsóit, hogy pályájai fogságából kiszabaduljon! Oh! pedig Isten szép és nagy világában még most is mennyi a rabszolga nép?!

Egyikünk saját szenvedélyeinek rabja; a másik a zsarnok uralma alatt nyög; míg a harmadik, mint a szabadszó vértanúja, inség és nyomor martaléka lesz, vagy torkára forrasztják az igazságot.

Éppen ezért legyen eszményképünk Jézus és a nagy Apostol, akinek bűvös ajakán egykor elhangzott e szózat: „A hol van az Urnak lelke, ott van a szabadság.“ (2. kor. 3. 17.)

Az Urnak ma alá szálló szent lelke legyen hát a szabadság életet adó isteni örök forrása.

Jövel, óh! „jövel szentlélek Ur Isten, töldsbe szívünket“ buzgósággal és szabadság szeretettel.

B—d.

Anket a székelyvasutak érdekében. A székely bajok és nehézségek orvoslása nem legszorosabb értelemben vett székelykérdés, hanem magyar hazafisági kérdés is. Ha a székelység gyengül, gyengül a magyar, ha a székelység pusztul, pusztul a magyar. Legégetőbb és a rendezésre legjobban rászoruló kérdés a vasutügy. Eddig az volt a főbajunk, hogy kereskedelmi téren elmaradtunk volt; ma tisztán mezőgazdaságból megélni képtelenség, tehát van nekünk tenni valónk a kereskedelmi téren bőven. A Székelyföld bőven meg van áldva természeti kincsekkel, s hogy ezeket nem sietünk kihasználni, oka a mi tértelenségünk első sorban, másodsor pedig az, hogy ezek értékesítésének nagy akadályá van, t. i. a vasut hiányzik. A nemzet magasabb szellemi és gazdasági munkájának legerősebb szerve a helyes gazdasági politika. A nemzeti fejlődés előfeltétele ez, mely öntudatos nemzeti étellel élő népeknél más nem lehet, — mint amely anyagi és szellemi erősödésére szolgál. A modern államélet, mely a népek versenyét fejlesztette ki, a helyes és célszerű vasut hálózattal sietett segítségére a gazdasági erőknök. Sajnos, hogy a magyar állam ily irányu beruházásából a Székelyföld egyáltalán nem részesült, vagy csak oly mértékben részesült, amely nem volt képes a modern gazd

dasági élet közepette az ország eme részét a tespedéstől, az elerőtlenedéstől megmenteni. Erdélyen keresztül egyetlen fővonal vezet, amelynek előnye csaknem egészében a nemzetiségi vidékek foglalják le, melyeknek vagyonsodásán ez tagadhatatlan meglátászik. E fővonalhoz be vannak kapcsolva az egyes székely emporiumok, de olyan szerencsétlenül, hogy azok a vasut által még távolabbra kerültek egymástól, mint ahogyan azelőtt voltak. A román vámháboru a székely ipari központokat, mint amilyen Székelyudvarhely, Marosvásárhely, teljesen megfosztotta fogyasztó piacuktól, amely veszteséget semmi kárpótlást nem kaptunk. A rengeteg kincs, ami itt a Székelyföldön nyersanyagban van, fa, vas, szén, mész, márvány hozzáférhetetlen, vagy óriási szállítási nehézségek közt hozható forgalomba. A Székelyföld kincseinek feltárása céljából már a legutóbb tartott kongresszus megsürgette a székelyvasutak kiépítését, azonban az napjainkig késik. A mostani beruházási milliókból jóllehet a Szászrégen-gyergyói vonalat kiépítik, azonban ezzel újra csak a Székelyföld lesz megkerülve, míg annak közepén továbbra is megmaradnak az ázsiai állapotok a közlekedési viszonyokat illetően. E bajokon kíván segíteni Borszék Soma nyugalmazott min. tanácsos is, ki folyó hó 15-én városunkba érkezett, hogy a székelyvasutak ügyében tervnek propagandát csináljon. Borszék jövele alkalmából Damokos alispán a vármegyeház kistermébe értekezletet hívott egybe, melyen Hollaki főispán, valamint közéletünk igen számos férfija jelent meg. Hollaki főispán tartalmas megnyitója után Borszék Soma bő részletességgel ismertette azokat az előnyöket, melyek a székelyvasutak kiépítése nyomán járnának, ha földünk a Feketengerrel egyenes összeköttetésbe jönne. Borszék a székelyvasutak kiépítését a következőleg óhajtja:

1. Nagy-Károly—Zilah—Deés—Szászrégeni fővonalhoz csatlakozólag első sorban a Szászrégen—Gyergyómadéfalvi vasut építendő ki, amely által Glaton keresztül az ázsiai tengerparttal jutnánk összeköttetésbe.
2. Az Arad—Déva—Piski—Alvincz—Nagy-Szeben—Vörös-Torony—Bukaresti vonal által egyfelől és az Arad—Predeál—Bukaresti vonal által, másfelől ugyancsak az ázsiai tengerpart volna megközelíthető.
3. A Nagyvárad—Kolozsvári vasuti vonallal leendő csatlakozás céljából új vonalak:
 - a) Kolozsvártól Marosvásárhelyig;
 - b) Marosvásárhelytől Székelyudvarhelyig;
 - c) Székelyudvarhelytől Sepsz-Szt.-Györgyig;
 - d) Sepsz-Szt.-Györgytől Uzon—Bodza forduló Kraszna felé a magyar határig;
 - e) a magyar határtól a konstanczai kikötőig kiépítendő.

Az anketén jelen voltak figyelemmel hallgatták Borszék érdekes előadását, s végül dr. Török Albert és Solymossy Endre köszönetet mondtak előadó azon munkásságáért, melyet a székelyvárosok érdekében már évek óta kifejt és az anket ezzel véget ér.

Unitárius istentisztelet. A helybeli unitáriusok pünkösdi ünnepi istentisztelete a vármegyeház dísztermében május 23-án d. e. 11 órakor kezdődőleg tartatik, mely alkalommal az urvacora is ki fog szolgálatni. Megelőzőleg konfirmáció is lesz.

Villamos világítás városunkban. A villamos világítás kérdése pár hét múlva ismét foglalkoztatni fogja város atyáinkat, s az egész közvéleményt. A villamos telep berendezési tervét és költségvetését ugyanis a Ganz gyár még e hóban befejezi, s ajánlatát is megfogja tenni. Ugy halljuk, hogy a terv teljesen modern alapon készült s városunk képviselő testülete örömmel fogadhatja az aránylag csekély megterheléssel járó beruházást. A telep a régi városi malom helyén épülne fel, igénybe véve a víz erejét is, s a nappali áram egy listelő malommal lenne összekapcsolva, mely a városnak bizonyára tekintélyes jövedelmet fog biztosítani.

Elemi iskolánk államosítása. A városi elemi fiu iskola államosításának már rég óhajtott megoldása, — mint illetékes helyről értesülünk, — kedvező fordulatot nyert. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium ugyanis engedett eddigi meglehetősen rideg álláspontjából, s így kilátás van arra, hogy elemi oktatásunk rövid idő alatt elérje azt a magaslatot, melyet hatalmas intelligenciával bíró városunk megkövetel. A minisztérium ugyanis hajlandónak mutatkozott a jelenlegi személyi kiadásokra költségvetésileg előirányzott összeget a városnak oly célból visszaengedni, hogy abból az iskola építésre és berendezésre fordítandó költségek évi részletei fedeztessenek. Ez ügyben a polgármester legközelebb értekezletet fog összehívni, mely értekezleten megbeszélés tárgyává fog tétetni az a terv is, hogy az elemi fiuiskola államosítása egy új elemi leányiskola létesítésével és a már ősszel szervezendő polgári leányiskola kérdésével is összekapcsolassák.

Unitáriusok hangversenye. A székelyudvarhelyi unitáriusok június 1-én nagyszabású, tánczszal egybekötött hangversenyt rendeznek. A hangverseny tisztajövedelmét a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom javára fordítják, s már magában ez a körülmény, de a tervezett program eleve biztosítja annak sikerét. Az estélyen közreműködnek: Hollaki Árpád főispán zongorázik, Dr. Damokos Andor alispán hegedül, zongorán kíséri Morascher Hugó zenetanár, Jánosy Iluska és Kónya Kálmán tanár duettet énekelnek, Sándor Ilona énekel zongorán kíséri Sándor Ella, Sándor János kereszturi unitár. gimn. igazgató leányai. Az érdekes programot, „Apró fűrésztések” című egy felvonásos vígjáték zárja be, melyet Máthéffy Domokos pü. titkár rendez és amelyben közreműködnek: Dóssa Sárka, Gotthárd Juliska, Nagy Elemér, Dr. Szöllösi Ödön, Sándor Ignác és Dr. Balogh Elek. Az estély, mely táncmulatsággal van összekötve, a Budapest szálló dísztermében lesz megtartva. Az estély meghívói a napokban küldetnek szét.

Áthelyezés. Már jelentettük, hogy a kultuszminiszter Weinberger Fannit, a helyi állami felsőleányiskola igazgatóját, a szolgálat érdekében Szarvasra, az ottani áll. polg. leányiskola igazgatójává nevezte ki, illetve helyezte át. Weinberger Fanni új állomáshelyére e hó 18-ikán, szerdán, délután utazott el. A távozó igazgató tiszteletére a vasutnál az összes jóbarátok, ugyancsak az intézet növendékei is megjelentek, akik így az egész perront betöltötték és biznyságot tettek arról, hogy Weinberger az itt eltöltött 18 év alatt nemcsak az intézet színvonalát emelte, hanem az intézet falain kívül is teljesítette hivatását. A növendékek nevében egyik II-ik osztályú növendék egy hatalmas virágsokrot nyújtott át és zokogva tolmácsolta az ők ragaszkodásukat és szeretetüket a távozó igazgató iránt. Weinberger Fanni könyes szemmel köszönte meg a szeretet ilyen meleg megnyilatkozását úgy a jelenlegi, mint a nagyszámú jelenlevő volt tanítványoknak és barátoknak, akik könyök közt mondtak istenhözátat Weinberger Fanninak.

Székely földmivesiskola. Kévdívásárhelyről jelentik: Haller János gróf főispán elnöklésével Sepsz-Szent-Györgyön értekezlet volt egy székely földmivesiskola felállítására tárgyában. Az iskolát, a megyei fiúvárházal kapcsolatban, ennek negyvenegy holdas birtokán óhajtják létesíteni, egyelőre husz székely növendék részére. Az ügyben Háromszék vármegye legközelebb tartandó közgyűlése fog dönteni.

Magyarországi városok országos szövetsége. A városok minden téren nyilvánuló nyomasztó helyzete egyesülésre serkentette végre a városok vezető férfait is, kik f. hó 14-én Budapesten az új vároház nagytermében gyűltek össze, a városok égető szükség ügyeinek megbeszélésére. A rendezett tanácsú városok közül alig hiányzott egy néhány s többnyire polgármestereik által képviselve, helyzetük feltárással, kétségtelenül nagy erővel és impozáns módon mutatták ki, hogy a városok közigazgatási és pénzügyi viszonyainak rendezése elől a törvényhozás többé már nemcsak hogy ki nem térhet, de sőt halaszthatatlanul meg kell alkossa mindazon törvényeket, melyek a városok egészséges fejlődésének alapfeltételét képezik. Ugy az ülést megelőző napon tartott előértekezleten, mint az alakuló ülésen Zalaegerszeg város polgármestere Várhidy Lajos, mint a mozgalom kezdeményezője elnökölt, míg a jegyzői tisztet miut legfiatalabb polgármester Dr. Ujfaluassy Jenő csikszeredai polgármester teljesítette. Az ü és folyamán a városok sérelmei mind tárgyalás alá kerültek, legáltalánosabb volt azonban a panasz a miatt, hogy először nincs külön városi törvény, másodszor pedig, hogy a városok tisztviselőiket inkább az államnak tartják, mint maguknak, s az állami funkciók teljesítéseért a városok az államtól megfelelő dotációban nem részesülnek. Az ülés végeredményében kimondotta, hogy a városok sérelmeik orvoslása és közös céljaik elérése végett szövetséggé alakulnak s Budapesten egy központi irodát fognak fenntartani. Az ülés után az összes polgármesterek tisztelegtek Gróf Tisza belügyminiszternél, ki az új városi törvényjavaslat megalkotását a legközelebbi időre kilátásba helyezte. A polgármesteri kar önzetlenségéről tesz tanubizonyosságot az az általános feltűnést keltett körülmény, hogy az ülésen a tisztviselők anyagi helyzetének javításáról alig esett szó, s teljesen alaptalan a fővárosi lapok azon tudósítása, hogy a belügyminisztertől a polgármesterek fizetés javítását kérték volna, mert a tisztelgés alkalmával kizárólag csak az új városi törvényről és a városok pénzügyi hely-

zetéről volt szó, s a belügyminiszter is csupán erre terjeszkedett ki beszédében. Az ülésen városunkat Szakáts Zoltán polgármester képviselte.

Halálozás. Kovács Mózesné szül. Anton Jula életének 47-ik, boldog házasságának 25-ik évében f. hó 19-én elhunyt. A megboldogult temetése tegnap szombaton, történt meg az ev. ref. vallás szertartása szerint Halálát férje, gyermeke és számos rokon gyászolja.

Az ev. ref. kollegiumban a folyó tanévvégi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: Május 13-ikán és 14-ikén a VIII. osztály osztályvizsgálat. Június 12-én vasárnap délután 3 órakor az összes osztályok tornavizsgálata a kollegiumkertben. 15-én d. e. 10—12-ig a helyi középiskolából bejáró református tanulók vizsgálata a hittanból. 16-ikán: VI., II., V. és az I—IV. osztályok énekelméletből. 17-ikén: VII., I. 18-ikán: IV., III, VII. 19-ikén: délelőtti vizsgálat a gyorsírásból, a francia nyelvből pályázatokkal kapcsolatosan. Délután 3 órakor évzáró ünnepély. 20-ikán: I., II. 21-én: III., IV. 22-én: V. VI. 23-án: VII. osztály. és 25-ikén 24-én szóbeli érettségi vizsgálat. 27. és 28-án magánvizsgálatok. A vizsgálatokon a közönséget szívesen látja az igazgatóság.

Hivatal vizsgálat. Hollaki főispán, Damokos Andor alispán és Ferenczy Ferenc számvevő segédkeze mellett f. hó 17. és 18-ikán az Udvarhely járási szolgabírói hivatalban hivatalvizsgálatot tartott. A vizsgálat eredménye felett a főispán, Demeter Lőrincz főszolgabírónak, megelégedését fejezte ki.

Kopár területek fásítása a Székelyföldön. Tallián Béla földmivelségi miniszter arra való tekintettel, hogy vármegyékben, ugyancsak Maros-Torda, Csik és Háromszék megyében mintegy tízezer hold terméketlenedett el teljesen vagy részben abból a földből, a melynek minden talpaletnyi helyére a székely mezőgazdaságnak szüksége van, a kopárok befásítását, mint azt már egy alkalommal jelentettük, — a vizmosásokkal kapcsolatban az eddiginél nagyobb mértékben megkezdeti. Eddig Háromszékben 813. Maros-Tordában 954, Csikban, 140, Háromszékben 78 kat. hold kopár és vizmosásos területet fásított be. Az állami kezelésben levő birtokokon a kopár területek befásítása örvendeten halad előre, a magánosok birtokában levő kopárok befásításáról pedig javaslatot kért a miniszter illetékes szakközegétől.

A középiskolák hangversenye a hozzáfűzött varakozásnak megfelelőleg zajlott le a mult szombaton. A Budapest-szálló nagytermét díszes közönség töltötte meg, melynek élén a megye vezető férfait és társaséletünk kitűnőseit láttuk, akik eljöttek, hogy tanui legyenek városunk középiskolái ezen együttes bemutatkozásának. Pontban nyolcz órakor vette kezdetét a hangverseny, melynek első száma Huber Fohásza volt. A megrázó, hatalmas szerkezetű darabot a három középiskola ifjúsági ének- és erősített zenekara adta elő kitűnő betanulással, pompás összhanggal, perfekt készütséggel, melyből a főérdem Morascher Hugó zenetanárt illeti, aki ez alkalommal is teljes zenei intelligenciájának adta tanujelét és végzett elismerésére teljesen méltó nehéz munkát. A közönségre a magyaranyu koncepcziókon felépülő darab megtette a hatást, melynek a tomboló tapsvihar volt kifejezője. Ezután Brassay Imre 8. o. főgimn. tanuló szavalta Rakóczy zászlóját, Prónai-Szentgály melodramáját. A szép költeményt Brassay hatásosan interpretálta. Könnyed, kifejező, minden poztól, affektációtól ment és kellemes hangon előadott szavalata mind végig lekötötte a halgatóság figyelmét, mely zajos tapsal honorálta a tehetséges fiatalembert. A költeményhez a kíséretet Bedő Béla koll. 8. o. (hegedű), Giacomuzzi Mihály főrealisk. 8. o. (cello), Morascher Hugó zenetanár (zongora) és Gonda Tibor főgimn. 4. o. (harmonium) szolgáltatta. A következő piéce a felsőleányiskola növendékei által három szólamban előadott „Szülőföldem” volt. A fiatal lányok kara tavaszi ünnepséget jelentett; tiszta hangon énekeltek s harmatos frissességet hoztak a színpadra. Előadott darabukat Gálvy Annuska II. o. növendék kísérte zongorán. A zajos tetszés nyilatkozás a leánykakat ráadásra készítette. Majd Weisz Aurél koll. 7. o. tanuló egy vigmonológót adott elő sok ügyességgel, nagy routinnal. A műsor következő számaként Szörnyü Béla, Maksay Elemér és Kovács N. Pál 8. o. tanulók Szász Károly „Angyal és ördög” költeményét adták elő tetszetősen, míg a költeményben hivatkozott Angyal: Daróczy Ninuka, az Ördögöt: Roediger Erzsike személyesítették megkapó szépen. Ezután Giacomuzzi Mihály 8. o. főrealisk. tanuló gordonkán játszott, melyet Mo-

rascher kísért zongorán. Giacomuzzi Casella-t játszotta egész virtuozitással. Most az Ember tragédiájának forradalmi jelenete következett, melyet Noss Gusztáv főreáliskolai tanár tanított be és rendezett és úgy ezért, valamint az egész műsor összeállítása, az estély létrehozásáért méltán érdemi ki az őszinte és teljes elismerést. A francia forradalom Éváját ketten személyesítették: *Félegyházy* Mariska (a marinié) és *Molnár* Margit (a pornó). Mindkettőjük megjelenése nagyon hangulatos és rövid játékok is csupa egyszerű közvetlen tónus volt s előadásuknak könnyed eleganciája egyként fokozta a hatást. A többi szereplők: *Vallics* János 8. o., *Paál* Dénes 7. o., *Nagy Elek* 7. o., *Ferenczy* Károly 7. o. és *Orbán* Domokos 5. o., valamint a népet személyesítő főreál, főgimn. és kollegiumi tanulók szintén jól oldották meg feladatukat. A jelenet izléses diszletei *Petrányi* Miklós tanárt dicsérik. A szép műsort Klér: „Czigány“-ja zárta be, melyet a három középiskola zenekara adott elő, E szövevényes szerkezetű, borongós, szép gondolatművet az ifjusági zenekar tisztán adta elő, amely újra csak *Morascher* zenetanár klaszikus izlését dicséri. A pompásan előadott darab fölött a közönség viharos tapsban fejezte ki elismerését. A hangverseny után az ifjuság táncmulatságot rögtönzött, amelyen a szép és nagy társaság kedélyesen elmulatott jóformán hajnalig. Az estély a júliusban városunkban megtartandó tanári kongresszus fedezésére igen tekintélyes összeget jövedelmezett.

Építsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közmívelődés oltarán Isten dicsőségére aldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette és hála köszönettel nyugtazza: *Lőrinczi* Dénes és *Lőrinczi* Zsigmond gyűjtése folytán adakoztak Szentabrahámról: *Péterfi* Mihály 2 kor., *Unitárius* egyházközség 1 kor. 40 fill. *Lőrinczi* Zsigmond, *Lőrinczi* Dénes, *Gagy* Mózes, *Vitályos* Albert, *László* Domokos, *Lőrinczi* Mózes, *Lőrinczi* Domokos, *Lőrinczi* Mihály, *Mátéfi* András, *Keresztély* Marton 1—1 kor. *Fekete* György 86 fill. *Tamasi* János 60 fill. *Nagy* Sándorné, *Fekete* József, *Hegedus* Sándor, *Fekete* Mózesné, *Lőrinczi* Sándor, *Salamon* Hirs 40—40 fill. id. *Bódo* János, *Agh* Mihály, id. *Fekete* Miklós 30—30 fill. *Nagy* János, D. *Lőrinczi* Béni, *Baász* János, *Kornis* József, *Péter* Józsefné, *Buzogány* Mihály, *Pap* Mózes, *Fekete* János, *Jakob* Mihály, *Koronka* Péter, *Agh* József, *Kerekes* Dénes, *Kerecs* Dénes, *Lőrinczi* Gergely, *Mátéfi* Dénes, *László* Istvánné, *Szűcs* István, *Keresz* József, *László* Sándor, *Tóth* Vilmos, *Lőrinczi* János, *Fekete* Mózes, *Mátéfi* Áron, *Lőrinczi* Péter, *Mátéfi* Mózes, *Mátéfi* Ferencz, *Ercsei* János, *Fazakas* János 20—20 fill. *Boér* János 16 fill. *Bódo* János, ifj. *Nagy* János, *Péter* József, *Fenyédi* István, *Lőrinczi* Kálmán, *Fenyédi* Józsefné, *Kovács* József 10—10 fill. *Begyült* gabona araból 5 kor. 14 fill. *Együtt* 30 kor. *A Firtosvaraljai* ifjusági egyesület 6 kor. *Takács* Ferencz *Kis-Czellről* 5 kor. Az I—XLI. közlemény összege 6467 kor. 27 fill. E közlemény összege 41 kor. Összesen 6508 korona 27 fillér.

A vármegyei igazgatás és a pénzügyigazgatóságok. Az 1902. évi III. t. cz. megszüntette az eddig fennállott vármegyei számvevőségek s a vármegyei számvitel ellátását a pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőségekre bizts. Ennélfogva a vármegyei igazgatás egyik ágát olyan szervek látják el, amelyek sem szolgálatilag, sem fejelemileg nincsenek alárendelve vármegyei igazgatás felelős vezetőjének, az alispánnak. Sőt nem is a belügyminiszter a kormányzati főhatóságuk, de a pénzügyminiszter. Ez az állapot úgy látzik egyes helyeken nem igen kedvező a közszolgálatra. Szatmár vármegye alispánja például — mint a „Magyar Közigazgatás“ értesül külön előterjesztést volt kénytelen tenni a közigazgatási bizottsághoz, hogy a szóban levő törvény módosítását, illetve a számvevőségek a közigazgatási bizottságok alá való rendelését kérje. Okot a panaszra a számvevőség önkényes, a vármegyei rendelkezéseket nem respektáló akadékoskodó eljárása adott. A nevezett szaklap 1901-ben, mikor a vonatkozó törvényjavaslat napvilágot látott, állást foglalt a vármegyei számvevőségek a pénzügyigazgatás szervezetébe való olvasztása ellen, bár a számvevőségek államosítását pártolta. Utalt többek között arra, hogy az együttműködésre hivatott, de két urat szolgáló közegek között természetszerűleg előállanak a surlódások, kanapépercek, melyek ha egyebet nem, a közigazgatás gyors kezelését fogják a közérdek hátrányára megbénítani. Sajnos, ez a jóslás hamar bevált. A vármegyei számvitel mostani berendezése nem látszik biztató alapjául a helyes vármegyei és községi számvitel kifejlődésének, mert a pénzügyi igazgatás még sokáig nem lesz képes elegendet tenni az önkormányzati számvitel követelményeinek, mely számvitel nagy részben az önkormányzati testek, a községek költségvetésének és gazdálkodásának felügyeletéből, s bár közvetve, az alispán és főszolgabíró útján, vezetéséből áll.

Legelőjavítások a Székelyföldön. A székelynép gazdasági talpraállítási munkájában jelentékeny, elsőrendű dolog az állattenyésztés föllendítése. *Tallián* földművelésügyi miniszter fölhitva a székelyföldi kirendeltséget, hogy a legeltetési viszonyok javítására törekedjék. A kirendeltség ehhez képest *Maros-Torda*

nyolcz, Háromszék öt, *Csikban* szintén öt községben legelőmunkálatokat végeztetett s most értesítette az udvarhelyi illetékes köröket, hogy ezek a munkák Udvarhelymegyében is megindulnak.

A katonai szállítások és a kisiparosok. A vidéki szijgyártó és nyerges mestereknek egy küldöttsége járt a napokban *Nyíri* Sándor honvédelmi miniszternél és *Gromon* Dezső államtitkárnál, kiknek felpanaszolta, hogy a honvédelmi miniszterium a hadfelszerelési cikkeket kizárólag magyar iparosokkal készítteti, a mi nagyban hozzájárul ahhoz, hogy hajdan virágzó szijgyártó- és gyerges iparunk teljesen tönkrement. E bajon segitendő a vidéki szijgyártó- és nyerges iparosok, most termelő-szövetkezetet akarnak létesíteni s kérik, hogy e törekvésükben az állam is, főleg pedig a honvédelmi miniszter a felpanaszolt emlékiratukban részletesen kifejtett bajok orvoslásával támogassa. A miniszter kijelentette, hogy az állam jelenleg szerződésileg kénytelen a hadfelszerelési cikkeket a nagyiparosoktól beszerezni; ha az államnak az illető nagyiparosokkal kötött szerződése lejár, szívesen fogja tőle telhető módon a termelő-szövetkezetet támogatni. A kisiparosoknak a m. kir. honvédség számára való közszállításoknál az eddiginél nagyobb mértékben való részesítése iránt a főváros tanácsa a honvédelmi miniszterhez ismételt felterjesztést intézett. A honvédelmi miniszter most értesítette a tanácsot, hogy a kisipar az eddiginél nagyobb mérvben nem foglalkoztatható s megjegyezte egyúttal, hogy a honvédség lábbeli és egyéb bőrnemű felszerelési szükségleteinek szállítására vonatkozó szerződés — minisztertanácsai határozathoz képest — hat évre, vagyis 1905. évi január hó 1-től, 1910. évi december végéig terjedő időre meghosszabbított.

Irodalom

A „Magyar Remekírók“ új sorozata. Alig két esztendeje, hogy a Franklin-Társulat megindította a Magyar Remekírók nagyszabású gyűjteményét s ime a napokban már az ötödik sorozat jelent meg, a megjelent 20 kötet után újabb öt kötet vonult be a magyar családok hajlékába, hirdette a magyar irodalom halhatatlanságát s dicsőséget szerezve egyrészt a magyar könyvkiadó vállalkozásának, amely ily óriási terv megvalósítását sikerrel vállalta, másrészt a magyar nemzeti műveltség önértetének erejét bizonyítva, amely szeretettel és lelkesedéssel támogatta a kiadót uttörő, korszakos vállalkozásában. Öt kötettel gyarapítja az új sorozat a Magyar Remekírókat, az 55 kötetből az eredeti programhoz hűen a magyar irodalom kincsesházából a legkülönbözőbb korok kincseit ragadva ki és sorozva egymás mellé a sorozat keretén belül. Az öt új kötet a maga helyére beleillik a teljes gyűjteménybe, amely időrendben foglalja majd egybe remekíróinkat. A Pázmány kötet a 12-dik, a Vörösmarty a 26., a Bajza a 28., az Arany a 43. és a Szigligeti kötet a 48. kötet lesz a gyűjteményben. Az új sorozat kiállítása mindezen a régi. Csupa díszes, ékesített kötet, amelyeknek szépségével csak szoliditásuk versenyezhet. Az 55 kötetes teljes gyűjtemények ára 220 korona s az egész gyűjtemény csekély havi 3 koronás részletfizetésre is megrendelhető.

Jókai végrendelete. Meghalt a költő, de élnek művei s élni fognak mindaddig, míg széles e hazában egyetlen ajkón is megcsendül a magyar szó. Ezek a bucsuszavak hangzottak el Jókai ravatalánál, melynél igazabban ravatalnál még nem mondtak. Fölbontották imár a nagy költő végrendeletét is, amelyből kitűnik, hogy egyetlen és általános örökösivé özvegyét tette meg. Vonatkozik ez Jókai minden ingóságára és ingatlanára és a mi a legjelentékenyebb — műveinek kiadási jogára. Hazánk egyik legrégebbi és legelőkelőbb hetilapja az „Ország-Világ“ azonban büszkén vállalja magát is Jókai örökösének Jókai „Három királyné“ című gyönyörű hosszabb elbeszélése tudósít az „Ország-Világ“ kizárólagos tulajdona, és úgy tudja, hogy az „Ország-Világ“ május 15-iki hatálmás Jókai-számában kezdi meg a „Három királyné“ közlését. Minthogy Jókainak ez a gyönyörű munkája sehol másutt meg nem jelenhet, fölhitjük erre a körülményre olvasóink figyelmét. Az „Ország-Világ“ kegyelete a nemzet nagy halottja iránt azonban arra is indítá ezt az előkelő újságot, hogy Jókainak „Három királyné“ című művét külön könyvalakban is kiadja és a mű elterjedését a legszélesebb rétegekben akként biztosítsa, hogy Jókai „Három királyné“-ját könyvalakban ingyen küldje meg mindazoknak, kik az „Ország-Világ“ előfizetői sorába lépnek. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára három hónapra 4 kor. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatal címére Budapest, V. Hold utca 7 sz. küldendők.

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap. Főszerkesztő és tulajdonos: *Mauthner* Ödön. A „Kert“ előfizetési ára a kertészkedő közönség részére egész évre 10 kor. Kertészek részére egész évre 8 kor. — Kevesebb időre mint fél évre nem fogadtatnak el előfizetések. A lap megjelenik minden hó 1-én és 15-én. „A Kert“ kéthetenként megjelenő kertészeti szaklap május 15-iki száma a következő tartalommal jelent meg: *Konyhakertészet*, *Gyümölcsészet*, *Diszkortészet*, *Méhészet*, *Lugas*, *Öntözés*, *permetezés* stb. *Élősdiek*, *Tárcz*, *Közelről* és *távolról*, *Hírek*, *Világszemle*, *Apró szakközlemények*, *Mit üzen a szerkesztőség?* A háztartás köréből, *Fametszetek*.

Táviratok.

Budapest, május 21.
(Érk. d. u. 4 ó.)

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délben *Csáky* Albin gróf elnöklésével ülésezett, a melyen a képviselőház által legutóbb elfogadott törvényjavaslatokat tárgyalták.

Wekkerle Sándor sürgősségi indítványt nyújtott be, hogy a bizottságok által kezelt törvényjavaslatokat még a mai ülés folyamán tárgyalják.

A főrendek ehhez hozzájárultak, majd kiigazították a főrendek névjegyzékét és elhatározták, hogy egy becsületsértési ügyben *Odescalchi Géza* herceget nem adják ki.

A megyei alkalmazottak illetményeiről szóló javaslatnál gróf *Desseffy* Aurél kérte a miniszterelnököt, hogy szándékozik-e az adminisztráció érdekében lépéseket tenni? — mire *Tisza* miniszterelnök kijelenti, hogy a megyei alkalmazottak sorsának javulásával az adminisztráció is javulni fog.

Erre a javaslatot elfogadták.

A községi és körjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló javaslatot vita nélkül elfogadták.

Ezután a kvótabizottság tagjait választották meg és több apró javaslatot vita nélkül elfogadtak, mely után a beruházási javaslat tárgyalása következett.

E tételnél *Keglevich* István gróf hosszasan kritizálta a javaslatot. Beszél a sztratégiai vasutonalakról, továbbá a borértékesítés- és folyamszabályozásról, melyeknek hiányát érzi a javaslatban.

Hieronimy és *Tallián* megnyugtató felvilágosítást adnak *Keglevich*nek, mire a főrendiház a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta, ezzel az ülés véget ért.

Egy képviselő elitélése.

Pozsonyi itélő-tábla *Weszelowszky* Ferenc országgyűlési képviselőt a magyar nemzet elleni izgatásban vétkesnek mondta ki és megsemmisítően nyitrai törvényszék fölmentő ítéletét, *Weszelowszky* egy évi államfogházra és ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

Weszelowszky semmisségi panaszt jelentett be.

Országgyűlés.

A képviselőház ma délután rövid formális ülést tartott, melyen tudomásul vették a főrendiháznak a mai napon tartott ülésén elfogadott javaslatokról ízenetet.

A legközelebbi ülés kedden lesz.

Kiadja: *Becsek* D. Fia könyvnyomdája.

Telefon szám: 14.

BÁNYABIRTOKOSOK FIGYELMÉBE.

Igen tapasztalt és sokat utazott bányamérnök elvállalja ércszek feltárását, geológiai vizsgálatokat, szakvélemények adását, üzemek vezetését, már létező bányaberendezések modern rendszer szerinti átalakítását, bányak- és érczelőkészülők új berendezését. Ércskivájásokat esetleg saját számára. Finanszírozásokat. Megkeresések „Bányamérnök“ jelszó alatt, Budapest, főposta restante czimen.

Sz. 1345—1904.

ükvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbírószék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Székelyegyleti első takarékpénztár csődötmege végrehajtónak *Gálfi* Kálmán végrehajtást szenvedő elleni 500 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtás ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbírószék) területén levő a kobátfalvi 320. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 295 hrsz. egész ingatlanra 17 kor., 3008 15 kor., 3009 20 kor., 3112 320 kor. 3113 54 kor., 3164 111 kor., 3190 26 kor., 3274 45 kor., 3339, 3342 270 kor., 3349 73 kor.,

3397, 3418 219 kor., 3420, 3422, 3423, 3426 48 kor., 3429 48 kor., 3435 81 kor., 3447 49 kor., 2768 192 kor., 256/1 320 kor., 256/2 257 kor., 545 70 kor., 599 — k., 1040 30 kor., 1258 30 kor., 1557 13 kor., 1709 18 kor., 2000 10 kor., 2098, 2099, 2100, 2101 11 kor., 2110 8 kor., 2329, 2330 126 k., 2331 16 kor., 2368 35 kor., 2651 61 kor., 3347, 3348 sz. ingt. 88 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi július hó 19-edik napján d. e. 9 órakor Kobátfalva községében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én, 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1904. április hó 23-án.

Veress, kir. albiró.

Sz. 2071—904.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár végrehajtónak Lajos Mihály muzsnai lakos végrehajtást szenvedő elleni 47 kor. 68 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (az oklándi kir. járásbíró) területén levő Muzsna község határán fekvő a muzsnai 169 sz. tjkvben A + alatt felvett egész ingatlanokra és pedig az A + 376/1, 376/2 és 377 hrsz. faház és kertre összesen 392 kor., 699. szántóra 104 kor., 753. szántóra 34 kor. 1243/a., 1243/b. kaszálóra 226 kor., 1342. szántóra 114 kor., 1457/a. szántóra 32 kor., 1525. kaszálóra 36 kor., 1757. kaszálóra 372 kor., 1579 kaszálóra 124 kor., 1588. kaszálóra 90 kor., 1660. kaszálóra 480 kor., 2221. szántóra 46 korona, 2534. szántóra 4 korona, 2633/151. legelőre 18 kor., 2656/3., 2657. legelő- és erdőre 28 kor., 2859/2., 2860/2. legelő- és erdőre 64 kor., 2445., 2445/a., 2946., 2946/a. legelő- és erdőre 24 kor., 3261., 3262. erdő- és legelőre 18 kor., 3329. legelőre 34 kor., 3401. erdőre 14 kor., 3447. erdőre 32 kor., 3607a/28. erdőre 4 kor., 3647. erdőre 6 kor., 3807. erdőre 10 kor., 5495., 5496., kaszáló- és legelőre 47 kor., 6295. szántóra 16 kor., 6333. szántóra 116 kor., 6520. szántóra 264 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi július hó 21-én délelőtt 9 órakor Muzsna község házában megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt B. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Oklándon, 1904. május 3-án.

Máthé,
kir. albiró.

Sz. 1531—904.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az olaszteleki takarékpénztár végrehajtónak ifj. Szondi János és Rigó József katonai végrehajtást szenvedő elleni 65 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék az oklándi kir. járásbíró területén levő Homoródalmás község határán fekvő a homoródalmási 185 sz. tjkvben A + alatt felvett ingatlanokra a Magyar Földhitelintézet által bejelentett árverési feltételek értelmében együttesen és egészen és pedig az A + 383., 504., 505., 2149., 3163., 3457., 3458., 3736., 3850/1., 3861., 4036., 4940., 4957., 5054/1., 5140., 5287., 5290., 5399., 5423., 5823., 5879., 6155., 6670., 7186., 7251/1., 7273., 7326., 7330., 7336., 7427/5., 8049/2.,

9979/2., 10178., 10775., 11233., 11240., 11261., 11721., 11970., 12476., 12770., 5291. hrsz. alatt felvett kőház, kert, szántó, kaszáló és legelőkből álló ingatlanokra az árverés 2800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1904. évi június hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor Homoródalmás községében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Oklándon, 1904. évi március hó 31-én.

Máthé,
kir. albiró.

Sz. 1536—1904.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabó István János és Szabó István Mózesné Szegedi Anna végrehajtónak Szabó P. Gergelyné János Borbára és Szabó Gergely Jánosné Demény Rózalia végrehajtást szenvedők elleni 263 kor. 24 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Szabó G. Jánosné és a társtulajdonos Demény Salamonné Kádár Mária, Vaszi Jánosné Demény Anna, Ráduly Gergelyné Demény Jozefa, özv. Demény Mózesné Jakab

Mária, kiskoru Miklósi Sándor, János és Árpádnak a zetelaki 1114 sz. tjkvben A + 10487/1. hrsz. ingatlanára 37 kor. kikiáltási árban; Demény Róza Szabó Jánosnének a 2313 sz. tjkvben A + 2370 hrsz ingatlanára 2 kor., az A + 4750/2. 4751/1 30 kor., az A + 4884. 11 kor., az A + 5810. 6 kor., az A + 5950. 22 kor., az A + 8569/1. 53 kor. kikiáltási árban özv. Demény Mózesné Boros Anna, özv. Demény Salamonné Kádár Mária és Miklósi Viktor javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával. János Borbára Szabó Péter Gergelynének a 739 sz. tjkvben A + 310., 311 hrsz. ingatlanára 320 kor., az A + 1696. 9 kor., az A + 1840. 22 kor., az A + 2015. 6 kor., az A + 2552. 3 kor., az A + 3912. 4 kor., az A + 4617. 8 kor., az A + 5329. 19 kor., az A + 6729. 33 kor., az A + 6883/3. 169 kor., az A + 7041/2. 14 kor., az A + 7184/3. 7184/4. 48 kor., az A + 7287. 27 kor., az A + 8888. 7 kor., az A + 10436 36 kor. kikiáltási árban a Szabó Péter Gergely javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával Szabó P. Gergelyné, János Borbárának és a társtulajdonos Lukács Istvánné, János Mária, Ilyés Róza, Ilyés Sebestyén Mózesnének a 400 sz. tjkvben A + 11141, 11142, 11143, 11144, 11145, 11146 hrsz. ingatlanra 68 kor. az A + 9798/2 26 k. kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi június hó 9-ik napján d. e. 9 órakor Zetelaka község házában megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1904. márcz. hó 17.

Mihály,

kir. törvényszéki egyes bír.

FRANKLIN-társulat kiadása.

A

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

ötödik sorozata most jelent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggon-

dosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg Pázmány Péter válogatott munkái is. Ezt a kötetet jeles tudósunk, Fraknoi Vilmos oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja, s egyuttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi- és közviszonyokról érdekes esszét is nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat Bajza József háro n évtizedre menő munkásságának legjavát is beleilleszti a magyar remekírók közé. E kötetet Badics Ferencz válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E két kötetten kívül megjelent még az V-ik sorozatban Vörösmarty V. kötete, Arany János III. kötete és Szigligeti II. kötete.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csikó Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltvány Irén

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán

Házinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.

Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.

Kossuth János munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte Endrényi Pál.

Réviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompa Mihály munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévy József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái I. II. és III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, lapunk kiadóhivatala és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda (Budapest IV. Egyetemi-u. 4.)

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor utraknál.